

Dobre praktyki BHP przy obsłudze maszyn rolniczych

Trudno sobie wyobrazić współczesne gospodarstwo rolne bez maszyn i mechanizacji. Okres wczesnej wiosny powoduje spiętrzenie prac, a konieczność wykonywania większej niż w zimie liczby czynności, wymagających koncentracji i zwiększonego wysiłku fizycznego, potęguje zagrożenia wypadkowe. Zabiegi agrotechniczne, ze względu na cykl wegetacji roślin związany z naszym klimatem, muszą być wykonane w określonych terminach, a pośpiech uniemożliwia zorganizowanie pracy w taki sposób, by była ona bezpieczna.

Uprawa roli z pozoru jest prosta, co nie oznacza, że jest bezpieczna.

Niezależnie od rodzaju maszyn i narzędzi stosowanych przy uprawie i nawożeniu gleby zagrożenia występują podczas: agregowania maszyn z ciągnikiem, ich obsługi w czasie pracy, naprawy i konserwacji, transportu, przechowywania maszyn oraz ze względu na: zły stan techniczny używanych ciągników i maszyn (wyeksploatowanych i niesprawnych), niewystarczający poziom wiedzy technicznej użytkowników nowoczesnego sprzętu rolniczego, niestosowanie środków ochrony indywidualnej (obuwia i odzieży, okularów, półmasek i innych), nieprzestrzeganie zasad BHP i przepisów ruchu drogowego (w tym prace po spożyciu alkoholu), niezachowanie szczególnych zasad bezpieczeństwa przy uprawie na terenach górzystych i ciężkich glebach, wykonywanie prac w pośpiechu, w niesprzyjających warunkach pogodowych i niedostrzeganie lub ignorowanie zagrożeń.

Wiadomo, że wypadki związane ze stosowaniem maszyn i urządzeń rolniczych powstają zwykle na skutek ich nieprawidłowego użytkowania, podczas prac naprawczych i transportu. Rolnicy narażeni są również na działanie pyłów i substancji chemicznych. Czynniki te mogą wywoływać przewlekłe choroby dróg oddechowych albo prowadzić do niebezpiecznych zatruć.

W celu uniknięcia wypadku należy:

- przed przystąpieniem do pracy z maszynami i urządzeniami należy zapoznać się z ich instrukcjami obsługi i przestrzegać zapisów w nich zawartych,
- agregowanie maszyn i narzędzi powinno być wykonywane jedynie przez kierowcę ciągnika,
- przed wyjazdem z gospodarstwa na drogę publiczną należy zabezpieczyć zestaw, by nie stwarzał zagrożenia dla innych uczestników ruchu drogowego (zabezpieczanie przed samoczynnym opadaniem, rozkładaniem, trójkąty wyróżniające, tablice ostrzegawcze, oświetlenie itd.),
- po dotarciu na pole należy przygotować maszynę lub urządzenie do pracy w sposób opisany w instrukcji obsługi,
- niedopuszczalne jest przebywanie ludzi w strefie pracy zespołu roboczego maszyn do uprawy gleby, szczególnie maszyn aktywnych,
- niedopuszczalne jest cofanie i wykonywanie nawrotów agregatem w położeniu roboczym,
- podczas pracy rozsiewacza nawozów niedopuszczalne jest przegarnianie nawozu, skrzynia ładunkowa powinna być przykryta pokrowcem,
- w pobliżu pracującego rozsiewacza nawozów nie powinni znajdować się ludzie i zwierzęta,
- niedopuszczalne jest przebywanie ludzi w strefie załadunku nawozów lub obornika z użyciem ładowacza uniwersalnego,

- rozrzutnik obornika na przedniej burcie powinien mieć siatkę chroniącą operatora przed uderzeniem twardymi przedmiotami; przekładnie i wał przegubowo-teleskopowy powinny być zabezpieczone wymaganymi osłonami,
- czyszczenie i mycie rozrzutnika może być przeprowadzone po dołączeniu napędów i wyłączeniu silnika ciągnika,
- wszelkie kontrole stanu technicznego, regulacje i doraźne naprawy mogą być wykonywane po uprzednim unieruchomieniu silnika ciągnika i odłączeniu napędu,
- maszyny powinny być przechowywane w pomieszczeniach zadaszonych, na równe, utwardzonej nawierzchni, w sposób uniemożliwiający okaleczenie ludzi i zwierząt.

Zapewnienie bezpieczeństwa pracy w wielu gospodarstwach jest możliwe bez ponoszenia dużych nakładów finansowych. Wystarczy zmienić niektóre metody pracy, zadbać o ład i porządek, organizować prace w taki sposób, by znalazł się czas na odpoczynek, bezwzględnie stosować się do zaleceń producenta podanych w instrukcji obsługi maszyn.

Działanie z wyobraźnią i świadomością występujących zagrożeń przy pracach w gospodarstwie rolnym, a szczególnie przy obsłudze maszyn i narzędzi, jest najlepszym sposobem na uniknięcie wielu ludzkich tragedii.

Anna Krystyniak
PT KRUS Bolesławiec

opracowano na podstawie broszury Dobre praktyki BHP przy uprawie i nawożeniu gleby